

แนวทางการแก้ไขความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ทั่วไปตาม มาตรา 217 และการวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษ ตามมาตรา 218 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

วศิน ธโนภาสรัตน์ *

รองศาสตราจารย์อัจฉริยา ชูตินันท์**

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเรื่องแนวทางการแก้ไขความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ทั่วไปตามมาตรา 217 และการวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษตามมาตรา 218 แห่งประมวลกฎหมายอาญา โดยศึกษาถึงการตีความ คุณธรรมทางกฎหมาย เปรียบเทียบกับระบบกฎหมายของซีวิลลอว์ และคอมมอนลอว์ เพื่อให้ทราบผลและลักษณะของการกระทำความผิด ข้อเสนอแนะทางในการแก้ไข

ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ทั่วไปตามมาตรา 217 แนวคำสอนตำรานิติศาสตร์ก่อนและหลังประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญา ต้องเป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นการก่ออันตรายต่อประชาชน ส่วนแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่เกี่ยวข้องกับการวางเพลิง ในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ทั่วไปตามมาตรา 217 เจตนารมณ์ คือ การป้องกันอันตรายต่อประชาชน ด้วยสภาพและธรรมชาติของไฟ การกระทำของผู้วางเพลิงเป็นการกระทบต่อความปลอดภัยของประชาชนหรือไม่ ส่วนความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษตามมาตรา 218 แนวคำสอนตำรานิติศาสตร์ก่อนและหลังประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญา เห็นว่าคุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานนี้ คือ กรรมสิทธิ์ ถ้าทรัพย์ที่ถูกวางเพลิงเผาเป็นทรัพย์ของผู้วางเพลิงเองก็ไม่อาจเป็นความผิดฐานดังกล่าว ความเห็นทางศาลเห็นว่าทรัพย์ดังกล่าวต้องเป็นทรัพย์ของบุคคลอื่น ไม่ใช่เป็นทรัพย์ของผู้กระทำความผิดเอง หรือเป็นทรัพย์ที่ผู้กระทำความผิดมีส่วนเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย ส่วนแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่เกี่ยวข้องกับการวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษตามมาตรา 218 เป็นข้อเท็จจริงที่ทำให้รับโทษหนักขึ้นตามมาตรา 62 วรรคท้าย ผู้กระทำความผิดต้องรู้ว่าเป็นทรัพย์ที่ระบุไว้ตามมาตรานี้ก็ต่อเป็นทรัพย์ของผู้อื่น

ดังนั้น ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ทั่วไปตามมาตรา 217 คุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นการคุ้มครองอันตรายต่อประชาชนและเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน กระทบต่อความสงบสุขของสังคมที่เป็นผู้มีส่วนได้เสีย จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็น ผู้ใดวางเพลิงเผาทรัพย์ของผู้อื่น หรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย ส่วนความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษตามมาตรา 218 มีมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยสาธารณะ อีกทั้งเป็นความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายต่อปัจเจกชนและต่อสาธารณชนจำนวนมากซึ่งไม่เจาะจง

* นักศึกษาลัทธิสุตฺรนิคิตศตฺรมหษัณคิต ศษษณนิคิตศตฺร มหษวิทยษลัษฐุคิจบัณคิตยั

** ที่ปริคษษวิทยษณิพนัษลัษ

ตัว เพราะว่ามีประชาชนจำนวนมากอาจได้รับความเสียหายอันไม่อาจคำนวณได้จากการถูกลอบวางเพลิงดังกล่าว แต่ยังไม่มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้ทันกับสถานการณ์ในปัจจุบัน อีกทั้งให้สอดคล้องกับแนวคิดกับเหตุต้องรับโทษหนักขึ้น เช่น เหตุเพิ่มโทษหรือรับโทษหนักขึ้นกรณีการกระทำโดยเจตนา หรือการรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากลักษณะแห่งการกระทำ หรือบุคคลผู้กระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ก็ย่อมต้องระวางโทษหนักขึ้นเนื่องจากลักษณะของทรัพย์ที่มีความสำคัญที่กฎหมายมุ่งเน้นให้ความคุ้มครองไว้เป็นกรณีพิเศษ จึงถือได้ว่า เป็นเหตุเพิ่มโทษของความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ทั่วไปตามมาตรา 217 เช่น ควรเพิ่มความคุ้มครองรถโดยสารสาธารณะประจำทาง และรถโดยสารสาธารณะไม่ประจำทาง ในขณะที่ให้บริการ รถไฟฟ้าใต้ดิน รถไฟฟ้า ห้างสรรพสินค้า สถานศึกษา ร้านอาหาร เรือเฟอร์รี่ สถานที่ทำงาน หรือสถานที่ใดอันเป็นศูนย์รวมของบุคคล เป็นต้น การรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากมูลเหตุจูงใจ เช่น เรื่องทางเชื้อชาติ ศาสนา แนวความคิด เป็นต้น การรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากผลของการกระทำความผิด การรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากสถานะของบุคคล เพื่อเป็นการคุ้มครองความปลอดภัยของประชาชนและสนองตอบคุณธรรมทางกฎหมายต่อไป

ABSTRACT

The objective of this thesis is to study the guidelines for solving the arson offense in general according to Section 217 and the arson of burning special cases under Section 218 of the Criminal Code. The author wants to study the interpretation, legal merit, compare with the law system of Civil Law and Common Law in order to know the results and the nature of the offense and the proposed guidelines for correction.

The general arson offense according to Section 217, the doctrine of legal texts before and after the promulgation of the Criminal Code must be an act that is dangerous to the public. The intention of the arson offense to burn general property in accordance with Article 217 is to prevent danger to people with the condition and nature of the fire, the actions of the arsonist to affect public safety or not. As for the special arson offense under Section 218, the doctrine of legal texts before and after the promulgation of the Criminal Code saw that the legal virtue of this offense is proprietary. If the property that was burned was the property of the arsonist, it could not be the fault. The opinion of the court found that such property must be a property of another person, not a property of the perpetrator himself or a property that is self-possessed. The Supreme Court's ruling relating to the arson of a special case under Section 218 is a fact that makes the punishment heavier under Section 62, the last paragraph.

Therefore, the offense of arson burns general property according to Article 217, the legal virtue that is personal and collective protection, as well as acts that are harmful to others and is a criminal offense, affecting the peace of the society that is stakeholders. The offense of arson burned general property under

Section 217 should be amended, whoever is arson burned property. In the special case of arson, Section 218, which has measures to protect public safety against crimes that are harmful to individuals and the public. The danger to many victims, which is not specific, because many people may suffer damage that cannot be calculated from such arson, but the law has not been updated to keep up with the situation. In addition, in accordance with the concept of the cause of heavier punishment, such as increased punishment or heavy punishment in the case of intentional action or heavy punishment due to the nature of the action or the person who committed the arson-burning offense must be punished with a heavy penalty due to the nature of the property that is important to the law to provide special protection, such as increasing the protection of public buses and buses that providing services, metro, BTS, department stores, educational institutions, pubs, restaurants, ferries, office or any place which is the center of request person. The punishment is harder because of motives such as race, religion, concepts etc. The punishment was heavier because the consequences of the offense and the punishment were harder due to the status of the person in order to protect the safety of the people and to respond to legal morals.

1. บทนำ

ประมวลกฎหมายอาญาได้มีมาตรการกำหนดพฤติกรรมใดที่เป็นความผิดทางอาญา หรือ อาชญากรรม พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดอันตราย หรือเป็นภัยคุกคามทำให้เกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัยไม่มั่นคง หรือพฤติกรรมเป็นเหตุให้กระทำความผิด ทำลายความมั่นคงของสังคม รัฐบาล เศรษฐกิจ และสร้างความรู้สึกไม่ปลอดภัยเหล่านี้ ถือเป็นความผิดอาญา ดังนั้นจึงอาจถือได้ว่า ภารกิจหน้าที่ของกฎหมายอาญา พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ทรัพย์สินของบุคคลหรือความมั่นคงปลอดภัย ของชุมชนถือเป็นอันตรายทั้งสิ้น รวมถึงการวางเพลิงเผาทรัพย์สินของตนเองก็ถือเป็นอาชญากรรมด้วย ใน บทบัญญัติความผิดอาญาด้านต่าง ๆ จะมีคุณธรรมทางกฎหมาย (legal interest) แฝงอยู่เสมอ ซึ่งคุณธรรมทาง กฎหมายที่ได้รับการยกระดับขึ้นไม่ว่าจะในประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอาญาอื่น ๆ ล้วนแต่เป็น คุณธรรมทางกฎหมายที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ในสังคมทั้งสิ้น

ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินทั่วไปตามมาตรา 217 เมื่อพิจารณาความผิดฐานวางเพลิงเผา ทรัพย์สิน กำหนดว่า ผู้ใดวางเพลิงเผาทรัพย์สินของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุก จะเห็นได้ว่า “วางเพลิงเผา ทรัพย์สิน” หมายความว่า ทำให้เกิดเพลิงไหม้โดยเจตนาที่จะเผาทรัพย์สิน และจะต้องเป็นทรัพย์สินของผู้อื่น ถ้าวางเพลิงเผา ทรัพย์สินของตนเอง หรือแม้ทรัพย์สินนั้นผู้กระทำให้เป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย ผู้กระทำให้ไม่เป็นความผิดวางเพลิงเผา ทรัพย์สิน (Brandstiftung หรือ arson) กรณีความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินทั่วไปตามมาตรา 217 ที่ไม่มีการ ตีความครอบคลุมการวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่มีผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย ดังเช่น ในคำพิพากษาฎีกาที่ 5710/2541 จะเห็นได้ว่า ไม่มีข้อความว่า “หรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย” จะตีความคำว่า “ทรัพย์สินของ

ผู้อื่น” ให้รวมถึงทรัพย์สินที่ผู้อื่น หรือตัวผู้เช่าทรัพย์สินมีส่วนเป็นเจ้าของรวมมิได้ ขัดต่อหลักความรับผิดชอบของบุคคลในทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 2 และจะฝ่าฝืนหลัก “ไม่มีโทษโดยไม่มีกฎหมาย” (nullapoena sine lege)

เมื่อพิจารณาความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษตามมาตรา 218 ที่บัญญัติในกรณีที่มีการวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นกรณีพิเศษ เช่น ทรัพย์สินที่เป็นสาธารณสถาน หรือสถานที่ส่วนบุคคล ซึ่งเป็นเหตุเพิ่มโทษของการวางเพลิงเผาทรัพย์สินทั่วไปตามมาตรา 217 จะเห็นได้ว่า คุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษตามมาตรา 218 คือ คຸ້ມກອງຍືນຕຣາຍຕໍ່ປຣະຣາຊນ ແຕ່ໃນປັຈຈຸບັນເນື່ອງຈາກສານການຣຳ ສາພສັງຄມ ສຣຸຣຸກິຈທີ່ມີການປຣ່ຣິຍນປຣ່ຣາງ ກວມເຈຣິຣຸກ້າວຳນ້ຳ ແຕ່ ກວມເຈຣິຣຸກ້າວຳນ້ຳ ກໍຍັງມີການປຣ່ຣິຍນປຣ່ຣາງແກ້ໄຂກຳນົດໃຫ້ທັນກັບ ສານການຣຳປັຈຈຸບັນ

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาวิเคราะห์คุณธรรมของกฎหมายความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินทั่วไปตาม มาตรา 217 และการวางเพลิงเผาทรัพย์สินเป็นกรณีพิเศษตามมาตรา 218 อันเป็นการคุ้มครองความปลอดภัยต่อประชาชนกับภารกิจหน้าที่ของประมวลกฎหมายอาญา เพื่อให้ได้ความกระจ่างชัดเจนเข้าใจถึง คุณธรรมทางกฎหมาย และสอดคล้องกับสิ่งที่กฎหมายมุ่งประสงค์จะคุ้มครอง และจะทำให้ปรับใช้กฎหมาย ได้ถูกต้องตามควรแก่กรณี

2 ความหมาย แนวคิด ทฤษฎี หลักการและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาแนวทางการแก้ไขความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินทั่วไปตามมาตรา 217 และความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษตามมาตรา 218 จำเป็นจะต้องมีการศึกษาถึงความเป็นมา ความหมาย ประเภทและประโยชน์ของคุณธรรมทางกฎหมาย เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของคุณธรรมทางกฎหมาย ดังจะได้นำเสนอดังต่อไปนี้

2.1 คุณธรรมทางกฎหมาย

กฎหมายคุ้มครอง หรือประโยชน์ที่กฎหมายคุ้มครอง ดังนั้นจะเห็นได้ว่า คุณธรรมทางกฎหมายกับกรรมของการกระทำแตกต่างกัน โดยที่คุณธรรมตามกฎหมายเป็นคุณค่าในทางอุดมคติที่อยู่เบื้องหลังของความผิดต่างๆ แต่กรรมของการกระทำเป็นวัตถุที่ถูกระทบจากการกระทำที่ละเมิดคุณธรรมทางกฎหมาย “ประโยชน์หรือคุณค่าของการอยู่ร่วมกันที่กฎหมายคุ้มครอง” หรือ “ประโยชน์ที่กฎหมายคุ้มครอง”¹ หรือ “สิ่งที่กฎหมายมุ่งประสงค์จะคุ้มครอง” โดยการบัญญัติให้การกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนเป็นความผิดอาญา²

¹ คณิต ฒ นคร. (2560). *กฎหมายอาญาภาคทั่วไป*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา. น. 153-154.

² สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล. *ปัญหาชั้นปัญหาชั้นสูงในกฎหมายอาญา*. (เอกสารประกอบการสอน). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ประเภทคุณธรรมทางกฎหมายแบ่งได้ 2 ประเภท คือ คุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนบุคคล (individual Rrchtsgut) ก็มุ่งที่จะคุ้มครองในเรื่องที่เกี่ยวกับบุคคล ซึ่งแฝงอยู่ในบทบัญญัติความผิดฐานต่างๆ เช่น คุณธรรมทางกฎหมายที่คุ้มครองในเรื่องของชีวิต เสรีภาพ กรรมสิทธิ์ เป็นต้น และส่งผลให้บุคคลที่กฎหมายให้การคุ้มครองดังกล่าวนั้นกลายมาเป็นผู้เสียหายที่มีอำนาจเข้ามาดำเนินคดีอาญา³ คุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนรวม (Universal Rrchtsgut) ความประสงค์ที่จะคุ้มครองการทำความผิดต่างๆ ที่จะกระทบต่อบุคคลโดยส่วนรวมในสังคม จึงทำให้ความผิดดังกล่าวมีฐานะเป็นความผิดอาญาแผ่นดินและยอมความกันไม่ได้ โดยที่การทำความผิดนี้รัฐไม่มีนโยบายให้ผู้เสียหายเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้เสียหายจึงไม่มีสิทธิในการเป็นเงื่อนไขให้อำนาจในการดำเนินคดี⁴ ส่วนประโยชน์ของคุณธรรมทางกฎหมาย ปัญหาจากการที่ไม่ได้ศึกษาเรื่องคุณธรรมทางกฎหมายนั้น จะก่อให้เกิดความผิดพลาดในการตีความกฎหมายซึ่งได้เกิดขึ้นมาแล้ว เช่น กรณีการลักกระแสไฟฟ้า⁵ หรือกรณีนำโทรศัพท์มือถือมาปรับจูนและกระทำการแ่่งใช้สำเนาคลื่นสัญญาณโทรศัพท์ไปใช้ส่งวิทยุคมนาคมโดยไม่ได้รับอนุญาต⁶ หรือ ในกรณีการลักใช้โทรศัพท์ (บ้าน)⁷ หรือการรับข้อมูลทางคอมพิวเตอร์⁸

2.2 การตีความกฎหมายอาญา

การตีความกฎหมาย (interpretation of law) เป็นการค้นหาความหมายของกฎหมายที่มีถ้อยคำไม่ชัดเจน กำกวม หรืออาจแปลได้หลายทาง เพื่อทราบว่าถ้อยคำในกฎหมายนั้นมีความหมายอย่างไร⁹ เหตุที่ต้องมีการตีความกฎหมายก็เพราะว่า ฝ่ายนิติบัญญัติไม่สามารถคาดการณ์เหตุการณ์ล่วงหน้าที่เกิดขึ้นในภายหน้าได้ทุกกรณี จึงไม่สามารถบัญญัติกฎหมายให้ครอบคลุมทุกกรณี นอกจากนั้นฝ่ายนิติบัญญัติได้บัญญัติกฎหมายไว้เคลือบคลุมหรือขัดแย้งกันเอง¹⁰ การตีความกฎหมายจึงต้องพิจารณาประกอบกันไปด้วยกันสองด้าน คือ การพิเคราะห์ตัวอักษร และพิเคราะห์เจตนารมณ์ของกฎหมาย¹¹ ในการตีความกฎหมายอาญาของ

³ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2546). คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1. กรุงเทพฯ: จีระการพิมพ์. น. 13-14.

⁴ กมลชัย รัตนสกาววงศ์. (2523). การคุ้มครองเกียรติ ศึกษาคุณธรรมทางกฎหมายในความผิดฐานดูหมิ่น เปรียบเทียบความผิดฐานหมิ่นประมาท. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทนิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. น. 51.

⁵ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 877/2501 (ประชุมใหญ่) กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เนติบัณฑิตยสภา. น. 1588.

⁶ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5354/2539, กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ. น. 18.

⁷ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2286/2545, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เนติบัณฑิตยสภา. น. 840.

⁸ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5161/2547, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เนติบัณฑิตยสภา. น. 940.

⁹ หุศต แสงอุทัย ก. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2535), น. 110.

¹⁰ ชานินทร์ กรัยวิเชียร และวิชา มหาคุณ. (2539). การตีความกฎหมาย (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์. น. 1.

¹¹ ปรีดี เกษมทรัพย์. (2526). กฎหมายแพ่ง: หลักทั่วไป (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์. น. 62.

ระบบกฎหมายซีวิลลอว์ ต้องอาศัยกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่ตราโดยฝ่ายนิติบัญญัติเป็นหลักความสำคัญจึงอยู่ที่ตัวบทมาตรา การตีความวางหลักเกณฑ์ของความผิดจะต้องมาจากตัวบทมาตรานั้น หลักการสำคัญอยู่สองประการคือ¹² ประการแรกหลักการตีความตามตัวอักษร ที่เรียกว่า Grammatical (Literal) จากคำพิพากษาของศาล แต่ก็มีกฎหมายอาญาที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่เรียกว่า “statute” เพื่อบัญญัติความผิดไว้ให้ชัดเจน ฉะนั้นการที่จะทราบว่าการกระทำอย่างไรจะเป็นความผิดอาญา จึงต้องอาศัยการศึกษาคำพิพากษาของศาลที่ได้ตัดสินไว้เป็นแบบแผน ประการที่สอง หลักการตีความตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ที่เรียกว่า Logical Interpretation ส่วนการตีความกฎหมายอาญาของระบบคอมมอนลอว์¹³ ซึ่งมีได้เป็นกฎหมายลายลักษณ์อักษร แต่เป็นหลักกฎหมายที่เกิดจากคำพิพากษาของศาล แต่ก็มีกฎหมายอาญาที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่เรียกว่า “statute” เพื่อบัญญัติความผิดไว้ให้ชัดเจน ฉะนั้นการที่จะทราบว่าการกระทำอย่างไรจะเป็นความผิดอาญา จึงต้องอาศัยการศึกษาคำพิพากษาของศาลที่ได้ตัดสินไว้เป็นแบบแผน

ประเทศไทย การตีความกฎหมายตามตัวอักษรและตามเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้นๆ แต่กฎหมายอาญามีหลักการตีความหมายพิเศษเพิ่มขึ้นอีก นั่นคือ กฎหมายอาญาต้องตีความโดยเคร่งครัด เพื่อเป็นหลักประกันว่าประชาชนผู้อยู่ภายใต้การใช้บังคับกฎหมายจะได้รับความเป็นธรรมซึ่งจะแยกพิจารณา¹⁴ (1) การตีความตามตัวอักษรตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 2 บัญญัติว่า “บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อ...” (2) การตีความตามเจตนารมณ์ ในบางกรณีการตีความกฎหมายอาญาตามตัวอักษรแต่เพียงอย่างเดียว ยังไม่อาจทำให้เข้าใจความหมายที่แท้จริงของบทบัญญัติแห่งกฎหมายได้ ด้วยเหตุนี้ (3) การตีความกรณีเป็นที่สงสัย หรืออาจตีความได้เป็นหลายนัย ศาลจะตีความตามนัยที่เป็นประโยชน์หรือเป็นผลดีแก่จำเลยได้หรือไม่เพียงใด (4) การเทียบบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งสำหรับการใช้บังคับกฎหมายอาญานั้น การตีความบทบัญญัติกฎหมายจะนำหลักการเทียบบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง มาใช้บังคับเป็นผลร้ายมิได้ (5) หากขยายความในตัวบทออกไปจะเป็นผลร้ายแก่จำเลยหรือผู้ต้องหาเท่านั้น ไม่หมายรวมถึงการตีความโดยขยายความในเมื่อเป็นความประสงค์ของตัวบทกฎหมายนั้นๆ ได้

2.3 หลักการกำหนดความรับผิดและโทษในทางอาญา

หลักเกณฑ์หรือข้อกำหนดของการพิจารณาโครงสร้างความรับผิดของกระทำผิดว่า จะเป็นผู้กระทำผิดกฎหมายอาญาในแต่ละความผิด ในขั้นตอนแรกต้องพิจารณาว่าการกระทำนั้น ครอบคลุมประกอบของความผิดทางอาญาหรือไม่ซึ่งประกอบไปด้วย (1) มีการกระทำเกิดขึ้น (2) ครอบคลุมประกอบภายนอกที่กฎหมายกำหนด อันได้แก่ มีผู้กระทำความผิด มีการกระทำความผิด และมีวัตถุแห่ง

¹² อักษราทร จุฬารัตน์. (2542). การตีความกฎหมาย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์กฎหมายไทย.น. 64.

¹³ ระบบคอมมอนลอว์ หรือระบบกฎหมายอังกฤษ โดยมีประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย อินเดีย และประเทศที่ได้รับอิทธิพลจากการปกครองของประเทศอังกฤษ และเป็นประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเกือบทั้งหมด

¹⁴ อำนาจ เนตยสุภา และ กุสุมา เมฆเมฆมา. การตีความกฎหมาย. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2562, จาก http://web.krisdika.go.th/data/wcmdata/wcmid127/pakinaka_003amnat.pdf.

การกระทำความผิด (3) ครอบงำประกอบภายใน คือ พิจารณาว่าการกระทำดังกล่าวมีเจตนาหรือไม่ เจตนา
ธรรมดา เจตนาพิเศษ หรือเจตนาโดยผลของกฎหมาย หรือเป็นการประมาท หรือไม่เจตนาไม่ประมาท เป็น
ต้น (4) ผลที่เกิดขึ้นนั้นสัมพันธ์กับการกระทำหรือไม่เราเรียกว่า “Causation” อีกทั้งปัญหาของโครงสร้าง
ความรับผิดชอบ มีปัญหาอยู่ 2 อย่างคือ ความขัดแย้งกันในระบบและโครงสร้างกฎหมายที่แตกต่างกันใน
ตัวเองในการใช้บังคับ และการกำหนดกฎหมายและความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติที่แต่ละระบบจะต้องเปิดช่อง
ให้ปฏิบัติได้¹⁵

หลักการพิจารณาว่าการกระทำใดควรจะเป็นความผิดอาญาหรือไม่นั้น เฮอร์เบิร์ต แอล แพกเกอร์
(Herbert L. Packer)¹⁶ ได้อธิบายหลักการ ไว้ 6 ประการ ได้แก่ (1) การกระทำนั้นเป็นที่เห็นได้ชัดในหมู่ชน
ส่วนมากว่า เป็นการกระทำที่กระทบกระเทือนต่อสังคม และหมู่ชนส่วนมากมิได้ให้อภัยแก่การกระทำ
เช่นนั้น (2) ถ้าการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดอาญาแล้วจะไม่ขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ของการลงโทษ
ประการต่างๆ (3) การปราบปรามการกระทำเช่นนั้น (4) หากเป็นความผิดอาญาแล้ว จะมีการใช้บังคับ
กฎหมายอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน (5) การใช้กระบวนการยุติธรรมทางอาญากับการกระทำดังกล่าวจะ
ไม่มีผลทำให้เกิดการใช้กระบวนการนั้นอย่างเกินขีดความสามารถทั้งทางด้านคุณภาพและปริมาณ และ (6)
ไม่มีมาตรการควบคุมอย่างสมเหตุสมผลอื่นๆ แล้ว นอกจากการใช้กฎหมายอาญากับกรณีที่เกิดขึ้น

หลักการพิจารณาถึงหลักการใช้กฎหมายอาญาดังต่อไปนี้ (1) กฎหมายอาญายึดมั่นในหลักการ
เกี่ยวกับความรับผิดชอบทางอาญาที่เป็นสากลว่า “Nullum crimen nulla poena sine lege” หรือ “ไม่มีความผิด ไม่
มีกฎหมาย ไม่มีโทษ” ตามมาตรา 2 วรรคแรก แห่งประมวลกฎหมายอาญา (2) กฎหมายอาญาจะย้อนหลังให้
ผลร้ายมิได้ ตามมาตรา 2 แห่งประมวลกฎหมายอาญา (3) การใช้กฎหมายอาญาจะต้องตีความ โดยเคร่งครัด
(4) โดยหลักทั่วไปความผิดทางอาญาจะถือว่าเป็นความผิดต่อแผ่นดินทั้งสิ้น ยกเว้นความผิดต่อส่วนตัวหรือ
ความผิดอันยอมความได้ถือเป็นข้อยกเว้นของหลักทั่วไป (5) ความผิดอันยอมความได้ หรือความผิดต่อ
ส่วนตัว (6) ความผิดต่อแผ่นดิน แม้ผู้เสียหายไม่ตั้งใจเอาความรู้ก็จะต้องดำเนินคดีและบังคับให้เป็นไปตาม
กฎหมาย ความเห็นชอบของผู้เสียหายไม่เป็นเงื่อนไขในการดำเนินคดีอาญาของรัฐ (7) กฎหมายอาญาไม่
ยอมรับหลักความยินยอมในอันที่จะนำมาใช้เพื่อยกเว้นความผิด กฎหมายอาญายอมรับหลักในเรื่องความ
ยินยอมเฉพาะกรณีที่มีความยินยอมนั้นไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีงาม (8) ความผิดฐานลหุ
โทษ แม้จะถือว่าเป็นความผิดเล็กน้อยและมีอัตราโทษเพียงเล็กน้อย แต่ก็ไม่สามารถยอมความกันได้ (9) การ
กระทำความผิดบางชนิด แม้ผู้กระทำไม่มีเจตนาและไม่ได้ประมาท แต่ก็ยังต้องรับผิดชอบทางอาญา เรียกว่า
ความรับผิดโดยเด็ดขาด (Strict Liability) (10) ความรับผิดในการกระทำของบุคคลอื่น (Vicarious Liability)

¹⁵ คณิต ณ นคร ก. (2560). *กฎหมายอาญาภาคทั่วไป* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา. น. 119-120.

¹⁶ Herbert L. (1968). *Packer The Limits of the Criminal Sanction*. California: Stanford University Press. p. 296. (อ้างถึงใน เกียรติขจร วังนะสวัสดิ์. (2549). *คำอธิบายกฎหมายอาญาภาค 1* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักอบรม
ศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา. น. 3.

(11) โทษทางอาญาระงับไปด้วยความตายของผู้กระทำความผิด (12) กระบวนการบังคับใช้กฎหมายอาญาต้องหลีกเลี่ยงการนำตัวผู้บริสุทธิ์มาลงโทษให้มากที่สุด การบังคับใช้กฎหมายจึงต้องมีความเป็นธรรม

2.4 ความผิดที่ก่อให้เกิดภัยอันตราย

จากแนวคิดความผิดอาญา เกิดจากทฤษฎีสัญญาประชาคมที่ประชาชนมอบอำนาจให้รัฐออกกฎหมายเพื่อควบคุมและป้องกันสังคมให้พ้นจากการกระทำที่เป็น “ภัยอันตรายต่อผู้อื่น” (Harm to Others) โดยการออกกฎหมายเพื่อควบคุมความประพฤติของบุคคลในสังคม และมีการกำหนดข้อห้ามมิให้ปฏิบัติ หากผู้ใดฝ่าฝืนจะถูกลงโทษทางอาญา ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายที่แท้จริงกระทบต่อคุณธรรมทางกฎหมาย หรือ ความผิดอาญาที่เป็นการทำอันตราย (a crime causing injury or crime of injury)¹⁷ และผลที่เป็นอันตรายต่อความเสียหายของคุณธรรมทางกฎหมาย หรือ ความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตราย (a crime causing danger or crime of danger)¹⁸ ผลความเสียหายทั้งสองประเภทล้วนแต่มี “ความสมควรลงโทษ” (Strafwuerdigkeit) อยู่ในตัวของมันเองทั้งสิ้น¹⁹

ความผิดที่เป็นการก่อให้เกิดภัยอันตราย²⁰ รูปแบบแรก คือ ความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายอย่างลอยๆ โดยทั่วไปแล้วจะพบอยู่ในความผิดประเภทที่เป็นการละเมิดต่อระเบียบ เช่น ในกฎหมายจราจร กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นต้น และรูปแบบที่สอง คือ ความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายที่ประจักษ์ การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของผู้กระทำผิดในคดีที่เฉพาะเจาะจง (Einzelfall) ต่อคุณธรรมทางกฎหมายที่บุคคลอื่นได้รับการคุ้มครองเท่านั้น ความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายต่อปัจเจกชนและต่อสาธารณชน (Individualgefahr) เป็นกรณีที่การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของผู้กระทำความผิดเป็นอันตรายต่อคุณธรรมทางกฎหมายอันใดอันหนึ่ง²¹ จะเป็นความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายที่ประจักษ์จะคุ้มครองประโยชน์ต่างๆ ของประชาชน เช่น ความผิดฐานวางเพลิงขั้นรุนแรง ตามมาตรา 306 แห่งประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน (เทียบได้กับความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษตามมาตรา 218 ประมวลกฎหมายอาญา) ความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายต่อสาธารณชน²² อันความเป็นอันตรายต่อผู้เสียหายจำนวนมากซึ่งไม่เจาะจงตัว จึงอยู่ที่ว่าประชาชนจำนวนมากอาจได้รับความเสียหายอันไม่อาจคำนวณได้จากการถูกลงวางเพลิงดังกล่าว

¹⁷ สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์. (2536). ผลของการกระทำในทางอาญา: ศึกษาเฉพาะกรณีผลที่เป็นการก่ออันตราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. น. 7.

¹⁸ แหล่งเดิม. น.8.

¹⁹ คณิต ณ นคร ข. (2531). เงื่อนไขแห่งการลงโทษทางภาวะวิสัย. ในรวมบทความในโอกาสครบรอบ 60 ปี ดร. ปรีดี เกษมทรัพย์ รวบรวมโดย สมยศ เชื้อไทย. กรุงเทพฯ: พี.เค.พรินต์ติ้งเฮาส์. น.126.

²⁰ สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์. เล่มเดิม. น. 17.

²¹ แหล่งเดิม. น. 20.

²² แหล่งเดิม. น. 35.

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบ หลักกฎหมายในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ

ในประเด็นเรื่องประวัติความเป็นมาแนวทางคำสอนทางวิชาการนิติศาสตร์ แนวทางการบังคับใช้กฎหมายโดยวิเคราะห์จากคำพิพากษาฎีกา การศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ และเหตุผลความจำเป็นในการแก้กฎหมายในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ ดังจะได้นำเสนอต่อไปนี้

3.1 วิเคราะห์ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ทั่วไปตามมาตรา 217

3.1.1 วิเคราะห์แนวคำสอนทางวิชาการนิติศาสตร์

สรุปได้ว่า (1) แนวคำสอนก่อนประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญาความผิดฐานดังกล่าวบัญญัติไว้ในมาตรา 185 แห่งกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127²³ นักนิติศาสตร์ที่นำแนวคำสอนมาเป็นตัวอย่างเทียบเคียง เช่น กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์²⁴ พระอินทปรีชา²⁵ สรุปได้ว่า ความแตกต่างระหว่างการกระทำ ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กับความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์โดยวางอยู่บนพื้นฐานที่ว่า การกระทำที่จะเป็นความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ต้องมีลักษณะที่เป็นอันตรายต่อประชาชนได้โดยทั่วๆ ไป ไม่ใช่เพียงแต่ทำให้ทรัพย์เสียหายเท่านั้น²⁶ (2) แนวคำสอนหลังประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญา ความผิดดังกล่าวบัญญัติไว้ในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ทั่วไปตามมาตรา 217 แนวคำสอนของนักนิติศาสตร์ที่นำมาเป็นตัวอย่างเทียบเคียง เช่น ศาสตราจารย์ ดร.คณิต ณ นคร²⁷ ดร.สมศักดิ์ สิงห์พันธุ์²⁸ ศาสตราจารย์ พิเศษ ดร.เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์²⁹ สรุปได้ว่า การกระทำที่จะเป็นความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ต้องเป็นการกระทำที่มีลักษณะก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน ส่วนการกระทำที่เป็นแต่เพียงทำให้ทรัพย์เสียหายโดยปราศจากลักษณะที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน คุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานนี้ คือ

---

²³ กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 มาตรา 185 “ถ้าผู้ใดวางเพลิงจุดเผาสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่น ท่านว่ามันมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนขึ้นไปจนถึงเจ็ดปี แลให้ปรับตั้งแต่ห้าสิบบาทขึ้นไปจนถึงพันบาท ด้วยอีกโทษหนึ่ง”

²⁴ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ พระเจ้าลูกยาเธอ (ร.ศ. 128). **โต้ตอบยา เล่ม 2 อธิบาย.พระนคร: โรงพิมพ์กองทัพอากาศ. น. 840.**

²⁵ พระอินทปรีชา อำมาตย์โท. (2469). **คำอธิบายกฎหมายลักษณะอาญา ภาค 2 ตอน 1 (พิมพ์ครั้งที่ 1).** พระนคร: โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร. น. 904-905.

²⁶ หยุต แสงอุทัย ข. **คำอธิบายกฎหมายลักษณะอาญา (พิมพ์ครั้งที่ 5 แก้ไขเพิ่มเติม).** พระนคร: โรงพิมพ์วิบูลกิจ. น. 840.

²⁷ คณิต ณ นคร ค. (2535). **กฎหมายอาญาภาคความผิด (พิมพ์ครั้งที่ 4 แก้ไขเพิ่มเติม).** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. น. 248.

²⁸ สมศักดิ์ สิงห์พันธุ์. (2515). **คำอธิบายกฎหมายอาญา เล่ม 3.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา. น. 473.

²⁹ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. เล่มเดิม.

ภยันตรายต่อประชาชน ส่วนความเห็นทางอัยการ ได้มีคำชี้ขาดความเห็นแย้งของอธิบดีกรมอัยการ³⁰ มีความเห็นว่า คุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานนี้ คือ “ภยันตรายต่อประชาชน” ทั้งนี้เพราะว่า การกระทำความผิดของผู้ต้องหาไม่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนได้ อย่างไรก็ตาม เหตุผลที่ใช้ในการชี้ขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหา ก็มีความเห็นว่า คุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานนี้คือ “กรรมสิทธิ์”

ผู้เขียน เห็นว่า การที่อธิบดีกรมอัยการมีความเห็นว่า คุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานนี้เป็นทั้งกรณีของภยันตรายต่อประชาชนและกรรมสิทธิ์ ทำให้ไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์และความผิดฐานทำให้เสียหาย อีกทั้งเหตุผลในประการที่สองที่เป็นการตั้งหลักกรรมสิทธิ์ร่วมซึ่งเป็นการเทียบเคียงมาจากคำพิพากษาฎีกาที่ 747/2484³¹ ประเด็นในคำพิพากษาฎีกาดังกล่าว เป็นกรณีที่ทรัพย์ที่ถูกวางเพลิงเป็นของใคร และการกระทำความผิดเป็นการวางเพลิง

3.1.2 วิเคราะห์คำพิพากษาศาลฎีกาที่เกี่ยวข้อง

ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ทั่วไปตามมาตรา 217 บัญญัติว่า ผู้ใดวางเพลิงเผาทรัพย์ของผู้อื่น ดังนั้น ผู้กระทำความผิด = ผู้ใด (บุคคลธรรมดา/นิติบุคคล) การกระทำ = วางเพลิง (ทำให้เกิดไฟไหม้) วัตถุประสงค์ = ทรัพย์ของผู้อื่น (บุคคลธรรมดา/นิติบุคคล) คำว่า “ทรัพย์” ความหมายของทรัพย์จะต้องมีความหมายตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 137³² คือ วัตถุมีรูปร่างซึ่งเป็นได้ทั้งสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ และที่สำคัญในทางวิชาการนิติศาสตร์ไทยและคำพิพากษาของศาลฎีกาได้ตีความว่า กำหนดขอบเขตว่า ทรัพย์นั้นจะต้องเป็นทรัพย์ของผู้อื่นเท่านั้น จึงจะผิดตามความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ทั่วไปตามมาตรา 217 นี้ แต่ถ้าในกรณีที่ทรัพย์ที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของอยู่ด้วย ก็จะไม่ผิดมาตรานี้ เพราะต้องตีความโดยเคร่งครัด

คำพิพากษาฎีกาที่นำมาศึกษา ประเด็นที่จะต้องในกรณีความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์จะสำเร็จเมื่อใด เช่น คำพิพากษาของศาลฎีกาที่ 2829/2532³³ ตามแนวคำพิพากษาฎีกา กรณีความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์จะสำเร็จนั้น จะต้องเป็นการเผาทำให้เกิดเพลิงไหม้โรงเรือนนั้นลุกติดไฟขึ้นด้วย จึงจะเป็นความผิดสำเร็จ แต่ยังมีประเด็นที่น่าตั้งข้อสังเกต คือ แม้ในการวางเพลิงโรงเรือนแม้จะยังไม่สำเร็จ แต่ก็มีทรัพย์อื่นของผู้อื่นที่อยู่ในที่เกิดเหตุได้รับความเสียหายไปด้วย กฎหมายจะคุ้มครองอย่างไร เมื่อพิจารณาเรื่องคุณธรรมทางกฎหมายในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์เข้ามาประกอบด้วย ส่วนคำพิพากษาฎีกาที่ 11963/2553 การกระทำที่จะเป็นความผิดสำเร็จฐานวางเพลิงเผาทรัพย์นั้นไม่หมายความเพียงว่า เอาเพลิงไปวางเท่านั้น หากต้องเป็นการเผาทำให้เกิดเพลิงไหม้ทรัพย์นั้นติดไฟขึ้นด้วย จากสภาพในที่เกิดเหตุ ทรัพย์สิน

³⁰ คณิต ณ นคร ง. (2525). “คำชี้ขาดความเห็นแย้งของอธิบดีกรมอัยการ.” อัยการนิเทศ. 44. น. 26 -27.

³¹ คำพิพากษาฎีกาที่ 747/2484 สรุปย่อ ภริยาน้อยเผาเรือนซึ่งสามีและภริยาหลวงอยู่ร่วมเรือนด้วยกันไม่เป็นความผิดตามมาตรา 186(1)

³² ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทรัพย์ หมายความว่า วัตถุมีรูปร่าง

³³ คำพิพากษาฎีกาที่ 2829/2532

ที่ถูกเผาไหม้เสียหายมีเพียงเตียงนอนและเบาะนอน ส่วนฝ้าบ้านชั้นล่างมีเพียงรอยเกรียมดำ ยังไม่ไหม้ไฟ ยังถือไม่ได้ว่าเป็นความผิดสำเร็จ³⁴

ผู้เขียนเห็นว่า หากพิจารณาตาม เจตนารมณ์ของกฎหมาย ซึ่งเรารู้จากความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ทั่วไปตามมาตรา 217 คือ การป้องกันภัยอันตรายต่อประชาชน ด้วยสภาพและธรรมชาติของไฟ การกระทำของผู้วางเพลิงเป็นการกระทบต่อความปลอดภัยของประชาชนหรือไม่ ซึ่งหากพิจารณาในมิตินี้ จะมีความผิดฐานทำให้เสียหายด้วยไฟเป็นสิ่งที่ทำได้เช่นกัน โดยไม่จำเป็นต้องลงว่าเป็นการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ทั่วไปตามมาตรา 217 ทั้งหมด อย่างไรก็ตาม การตีความตามเจตนารมณ์นี้ ส่วนใหญ่ทำเพื่อให้จำเลยได้รับโทษน้อยลง ในขณะที่การตีความตามเจตนารมณ์แล้วเป็นเหตุให้บุคคลต้องรับโทษหนักขึ้นเป็นสิ่งที่ไม่ทำกัน เพราะเท่ากับขยายความไปลงโทษบุคคล แม้ว่าจะไม่ได้ขัดกับมาตรา 2 วรรคหนึ่งโดยตรง แต่ก็หมิ่นเหม่จะขัดต่อรัฐธรรมนูญที่ว่า “ในคดีอาญา ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด”

3.1.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบหลักกฎหมายความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กับกฎหมายต่างประเทศ

ประเทศเยอรมนี ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ ได้ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาบทที่ 28 ถือเป็นความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตราย โดยกำหนดให้การวางเพลิงอาคารต่างๆ เช่น สถานที่สำหรับให้บริการทางศาสนาอาคารต่างๆ หรืออาคารที่ใช้สำหรับอยู่อาศัย เป็นความผิด สภาพอาคารดังกล่าวไม่จำเป็นต้องลุกติดไฟจริงๆ แค่เพียงมีการลุกแดงและคุกรุ่นก็เพียงพอแล้วที่จะถือว่ามีเพลิงไหม้ อีกทั้งไม่สำคัญว่าตัวอาคารจะต้องมีส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทุกส่วนของอาคารลุกติดไฟหรือไม่ ถือได้ว่าเป็นการป้องกันอันตรายจากไฟ การกระทำโดยประมาท ก็ถือได้ว่าเป็นการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ ในกรณีจับหรือจากไปบ่งทำให้เส้นทางที่หล่นอยู่บนพื้นบ้านลุกติดไฟ ผู้นั้นจะมีภาระผูกพันที่ต้องทำการดับไฟบุคคลที่ได้ทำประกันทำไว้และบุคคลที่ได้รับเงินประกันหากผู้ได้รับประโยชน์กับผู้ทำประกันมิใช่บุคคลเดียวกันจะอยู่ภายใต้ภาระผูกพันเดียวกัน ดังนั้น ผู้เป็นเจ้าของอาคารจะเป็นผู้กระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ได้³⁵ อีกทั้งความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีทั่วไป องค์ประกอบของการกระทำความผิดจะต้องเป็นทรัพย์สินของบุคคลอื่น ผู้กระทำจะมีโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ถึง 10 ปี³⁶

ประเทศฝรั่งเศส ความผิดฐานทำให้เสียหายตามกฎหมายแห่งฝรั่งเศส ได้มีการบัญญัติความผิดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา หมวดที่ 2 ตามมาตรา 322-1 ถึง 322-18 โดยแยกออกเป็น 2 ส่วนใหญ่คือ ส่วนที่เป็นความผิดฐานทำให้เสียหายและส่วนที่เป็นความผิดอันก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชนซึ่ง

³⁴ คำพิพากษาฎีกาที่ 11963/2553

³⁵ K. Neumann. (1951). **Manual of German Law Vol.II**, london: Her Majesty Statione office. p. 124 (อ้างอิงใน ปียะ วรรณวงศ์, (2557). **คุณธรรมทางกฎหมาย: ศึกษาการใช้การตีความความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์และความผิดฐานทำให้เสียหาย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. น. 42.

³⁶ Criminal Code of the federal Republic of Germany, section 306 d (1).

ทำให้ทรัพย์สินเสียหาย โดยกฎหมายได้บัญญัติให้บุคคลผู้ซึ่งกระทำความผิดดังกล่าวข้างต้นต้องรับโทษไม่ว่าจะเป็นการกระทำความผิดนั้นจะได้กระทำโดยเจตนา ประมาท หรือเพียงการละเลยต่อหน้าที่ในการดูแลรักษาความปลอดภัยก็ย่อมมีความผิดทั้งสิ้น และบุคคลผู้ซึ่งกระทำความผิดอาจเป็นบุคคลธรรมดาหรือเป็นนิติบุคคลก็ย่อมได้³⁷

ประเทศสหรัฐอเมริกา ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ ในอดีตได้มีการนิยามความหมายไว้อย่างแคบสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามของศาลในการปรับใช้ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ไว้เฉพาะกรณีสถานการณ์ที่ร้ายแรงเท่านั้น เนื่องจากความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์เป็นความผิดที่กระทำต่ออสังหาริมทรัพย์ (possession) หรือการอยู่อาศัย (habitation) การที่เจ้าของ (owner) เผาบ้านของตัวเองในระบบคอมมอนลอว์ เจ้าของจะไม่มี ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่อยู่อาศัยของตัวเอง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการวางเพลิงเผาทรัพย์หลายๆ ฉบับ มีการขยายขอบเขตของการกระทำความผิดออกไป โดยรวมถึงการเผาบ้านที่เป็นของตัวเอง อย่างน้อยในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต เช่น การเผาทรัพย์ของตนเองเพื่อทุจริตเงินประกัน หรือเมื่อการจุดไฟเผาอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สินของบุคคลอื่น หากการวางเพลิงสิ่งปลูกสร้างโดยรู้ว่ามีบุคคลอาศัยอยู่ในขณะวางเพลิง ผู้กระทำจะต้องได้รับโทษหนักขึ้น³⁸

ประเทศอังกฤษ บทบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำความผิดวางเพลิงเผาทรัพย์ไว้ด้วยเช่นกัน มีบทบัญญัติลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการวางเพลิงเผาทรัพย์ไว้ในกฎหมายอาญาความเสียหาย ปี ค.ศ. 1971 บุคคลผู้ใดที่ไม่ได้มีเหตุฉุกเฉินตามกฎหมาย กระทำการทำลาย หรือก่อความเสียหายให้แก่ทรัพย์สินใดๆ ไม่ว่าจะ เป็นของบุคคลนั้นหรือผู้อื่น (ก) มีเจตนาที่จะทำลาย หรือสร้างความเสียหายแก่ทรัพย์สินใดๆ หรือประมาทเลินเล่อจนอาจก่อให้เกิดทรัพย์สินเหล่านั้นเกิดความเสียหาย และ (ข) มีเจตนา โดยทำลายหรือก่อความเสียหาย เพื่อคุกคามชีวิตผู้อื่นให้ตกอยู่ในอันตราย หรือประมาทเลินเล่อทำให้ชีวิตผู้อื่นอาจตกอยู่ในอันตราย มีความผิดตามกฎหมายวางเพลิง ตอนที่ 1(3) กฎหมายอาญาความเสียหายปี ค.ศ. 1971 ความผิดใดๆ ภายใต้กฎหมายนี้ที่ทรัพย์สินถูกทำลายหรือเสียหายจากเพลิง ให้มีความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ ระวังโทษจำคุกตลอดชีวิต หากไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตระวางโทษจำคุกหกเดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ ความเสียหายร้ายแรงจากการวางเพลิง ระวังโทษจำคุกตลอดชีวิต³⁹

3.1.4 เหตุผลความจำเป็นในการแก้ไขความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ทั่วไปตามมาตรา 217

ความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขเพิ่มเติม โดยมีเหตุผลดังต่อไปนี้

³⁷ Criminal Code of French Republic section 322-17.

³⁸ Neil C.Chamelin. (2000). **Criminal Law for Police Officer**. New York: Published by Prentice Hall, p. 219 (อ้างถึงใน ปิยะ วรณวงศ์, (2557). **คุณธรรมทางกฎหมาย: ศึกษาการใช้การตีความความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์และความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. น. 32.)

³⁹ Mike Molan. (2008). **Case and Materials on Criminal Law**. Milton Park Abingdon Oxon : Routledge Cavendish, p. 628. (อ้างถึงถึง <https://cuir.car.chula.ac.th/dspace/bitstream/123456789/50413/1/5685959934.pdf>).

1) คุณธรรมทางกฎหมายของความผิด ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามมาตรา 217 คือ การคุ้มครองความสงบสุขของประชาชนทั้งส่วนบุคคลและที่เป็นส่วนรวม

2) ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามมาตรา 217 เป็นความผิดที่ก่อให้เกิดอันตราย ดังนั้นรัฐจึงได้บัญญัติกฎหมายเพื่อควบคุมและป้องกันสังคมให้พ้นจากการกระทำที่เป็น “ภัยอันตรายต่อผู้อื่น” (Harm to Others) และกระทบต่อความสงบสุขของสังคม ถือได้ว่าเป็นการกระทำความผิดที่ร้ายแรง “ส่วนได้เสียของสังคม” จะอยู่ในฐานะที่สูงกว่าสิทธิในการฟ้องคดียอมตกอยู่ในความรับผิดชอบของรัฐเป็นหลัก

3) ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามมาตรา 217 เป็นความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายที่ประจักษ์ เพราะว่าการวางเพลิงเผาทรัพย์เป็นความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายต่อปัจเจกชนและต่อสาธารณชน ถือเป็นการกระทำที่เฉาะเจาะจงและได้ปรากฏผลของอันตรายที่เห็นได้ประจักษ์ต่อคุณธรรมทางกฎหมายที่บุคคลอื่นได้รับการคุ้มครอง

4) ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กับหลักการกำหนดความรับผิดชอบและโทษในทางอาญา ครอบคลุมประกอบของความผิดทางอาญา

5) ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญา พบว่าหลักการพิจารณาว่าการวางเพลิงเผาทรัพย์ อธิบายตามแนวคิดทฤษฎีของเซอร์เบิร์ต แอล แพกเกอร์ ได้ อธิบายหลักการไว้ 6 ประการ

6) หากการบัญญัติวางเพลิงเผาทรัพย์ เป็นความผิดอาญาแล้ว ก็จะแก้ไขปัญหาการตีความกฎหมายอาญาได้ เพราะว่าเป็นการบัญญัติให้ชัดเจนให้เป็นลายลักษณ์อักษร ความมุ่งหมายของกฎหมาย (เจตนารมณ์ของกฎหมาย) และพิเคราะห์คุณธรรมทางกฎหมาย

3.2 วิเคราะห์ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษตามมาตรา 218

3.2.1 ในกระบวนการวิเคราะห์จะประกอบด้วยความเห็นทางคำรากฎหมาย ความเห็นของทางอัยการ และความเห็นทางศาล

1) คำสอนก่อนประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญา ความผิดฐานดังกล่าวบัญญัติไว้ในมาตรา 186 (1) แห่งกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127⁴⁰ มีความเห็นว่าคุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานนี้ คือ “กรรมสิทธิ์” ทั้งนี้เพราะว่า ถ้าทรัพย์ที่ถูกวางเพลิงเผาเป็นทรัพย์ของผู้วางเพลิงเองก็ไม่อาจเป็นความผิดฐานดังกล่าวได้ การกระทำที่เป็นความผิดฐานดังกล่าวจึงต้องเป็นการวางเพลิงเผาทรัพย์ของผู้อื่น⁴¹ ผู้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ย่อมมีอำนาจที่จะกระทำการใดๆ แก่ทรัพย์ของตัวเองได้ ส่วนพระอินทปรีชา⁴² เห็นว่า

⁴⁰ กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 มาตรา 186 (1) บัญญัติว่า ถ้าผู้ใดวางเพลิงจุดเผาทรัพย์อย่างหนึ่งอย่างใดเหล่านี้ คือ (1) เผาเคหะสถานของคนอยู่อาศัยก็ดี ....

⁴¹ หยุต แสงอุทัย ข. เล่มเดิม. น. 842.

⁴² พระอินทปรีชา อำนวยคดีโท. เล่มเดิม. น. 908.

คุณธรรมทางกฎหมาย คือ กรรมสิทธิ์ และ ความปลอดภัยของประชาชนในแง่ของอันตรายที่จะเกิดแก่ชีวิตมนุษย์

2) คำสอนหลังประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญา ความผิดฐานดังกล่าวบัญญัติไว้ในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษตามมาตรา 218 และความเห็นทางคำร่าส่วนใหญ่มีความเห็นว่า คุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานนี้ คือ กรรมสิทธิ์ เช่นเดียวกับคำสอนก่อนประกาศใช้ประมวลกฎหมาย⁴³ แนวท่านจิตติ เจริญนำ⁴⁴ ส่วน ศาสตราจารย์ ดร.คณิต ฒ นคร ได้อธิบายไว้ว่า “คุณธรรมทางกฎหมายความผิดฐานนี้ไม่ใช่กรรมสิทธิ์ แต่เป็นภัยอันตรายต่อประชาชน ฉะนั้น แม้ทรัพย์ดังกล่าวเป็นของผู้กระทำเอง ผู้กระทำก็ยังคงรับผิดชอบ”⁴⁵

ข้อความเห็นทางอัยการ⁴⁶ สรุปความเห็นได้ว่า แม้ว่าทรัพย์ที่ถูกเผาวางเพลิงเป็นของผู้ที่กระทำวางเพลิงเองก็ตาม ก็เป็นความผิดฐานดังกล่าวด้วยเหตุผล 2 ประการ กล่าวคือ (1) บทบัญญัติที่เป็นเอกเทศ กล่าวคือ กฎหมายลักษณะอัยการ ร.ศ. 127 มาตรา 186⁴⁷ เป็นบทบัญญัติที่เป็นเอกเทศไม่ได้มีความสัมพันธ์กับกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 มาตรา 185 (2) มาตรา 186 อนุ 5 บัญญัติว่า “อันมิใช่เป็นทรัพย์ของมันก็ดี” ดังนั้น อนุมาตราอื่นๆ ในมาตราดังกล่าวจึงไม่ได้จำกัดว่า ต้องเป็นทรัพย์ของผู้อื่น ข้อความเห็นทางศาล ความเห็นทางศาลยืนยันมาตลอดว่า ทรัพย์ดังกล่าวต้องเป็นทรัพย์ของบุคคลอื่น⁴⁸ ไม่ใช่เป็นทรัพย์ของผู้กระทำผิดเอง หรือเป็นทรัพย์ที่ผู้กระทำเองมีส่วนเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย⁴⁹ ทั้งนี้ เพราะความเห็นทางศาลมีความเห็นว่า ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษตามมาตรา 218 เป็นบทจรรยาของ ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ทั่วไปตามมาตรา 217 ด้วยเหตุนี้เอง เมื่อความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ทั่วไปตามมาตรา 217 บัญญัติว่า ต้องเป็นทรัพย์ของผู้อื่นจึงไม่อาจตีความคำว่า “ทรัพย์ของผู้อื่น” ตามความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ทั่วไปตามมาตรา 217 ให้ขยายความไปถึงทรัพย์ที่ผู้อื่นมีส่วนเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยได้ อันจะเป็นการขัดต่อหลักการเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางอาญาที่เป็นสากลว่า “Nullum crimen

⁴³ เกียรติขจร วัฒนสวัสดิ์. เล่มเดิม. น. 18-19.

⁴⁴ จิตติ เจริญนำ. (2534). *บันทึกของท้ายฎีกา และชี้ขาดความเห็นแย้งในประมวลกฎหมายอาญา เล่ม 2*. กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา. น. 803.

⁴⁵ คณิต ฒ นคร ค. เล่มเดิม. น. 250.

⁴⁶ คณิต ฒ นคร. “ข้อกฎหมายอันเกี่ยวข้องด้วยการวางเพลิง.” *อัยการนิเทศ*. (5). (2482) : 187-189.

⁴⁷ กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 มาตรา 186 บัญญัติว่า “ถ้าผู้ใดวางเพลิงจุดเผาทรัพย์อย่างหนึ่งอย่างใดเหล่านี้ คือ (1) เผาเคหะสถานที่คนอยู่อาศัยก็ดี (2) เผาสาธารณสถาน หรือสถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนาก็ดี (3) เผาป่าไม้ก็ดี (4) เผาสถานที่และเรือแพอย่างใดๆ อันเป็นที่เก็บหรือเป็นที่ทำของ และสินค้าก็ดี (5) เผาคลังหามทรัพย์อันใด อันมิใช่ทรัพย์ของมันก็ดี...”

⁴⁸ คำพิพากษาฎีกา ที่ 389/2483 คำพิพากษาฎีกาที่ 747/2484 คำพิพากษาฎีกา ที่ 207/2494

⁴⁹ คำพิพากษาฎีกาที่ 3643/2526

nulla poena sine lege” หรือ “ไม่มีความผิด ไม่มีกฎหมาย ไม่มีโทษ” ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 2 จึงเห็นได้ว่า ในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษ ความเห็นทางศาลมีความเห็นว่า คุณธรรมทางกฎหมายความผิดฐานนี้ คือ กรรมสิทธิ์เช่นเดียวกับความเห็นทางตำราส่วนใหญ่

3.2.2 วิเคราะห์คำพิพากษาศาลฎีกาที่เกี่ยวข้องกับการวางเพลิงเผาทรัพย์

เป็นข้อเท็จจริงตามความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษตามมาตรา 218 เป็นข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับทรัพย์ที่ทำให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นตามมาตรา 62 วรรคท้าย ผู้กระทำความผิดต้องรู้ว่าเป็นทรัพย์ที่ระบุไว้ทรัพย์ตามมาตรานี้ก็ต้องเป็นทรัพย์ของผู้อื่น⁵⁰ ในกรณีความผิดสำเร็จ โรงเรือนหรือส่วนหนึ่งของโรงเรือนต้องติดไฟราคน้ำมันพื้นซีเมนต์เพื่อเผาโรงเรือน ไม่ติดไฟ เป็นพยายามตามมาตรา 80 ไม่ใช่พยายามตามมาตรา 81 เพราะพื้นซีเมนต์ก็มีโอกาสติดไฟ⁵¹ ส่วนโรงเรือนที่มีคนอยู่อาศัย หมายถึงสามารถอยู่อาศัยได้ ไม่ได้หมายความว่าขณะที่วางเพลิงต้องมีผู้อาศัยอยู่ เช่น ก่อนเกิดเหตุผู้เสียหายและครอบครัวย้ายจากบ้านที่เกิดเหตุ ไม่มีใครพักอาศัยอยู่ แต่ผู้เสียหายยังคงไปๆ มาๆ ที่บ้านที่เกิดเหตุ และมีเตียงนอน อุปกรณ์เครื่องนอน โทรทัศน์สีและกระติกน้ำร้อนไฟฟ้าสำหรับใช้ประโยชน์ในการมาพักอาศัยเป็นครั้งคราวอยู่ด้วย จึงรับฟังได้ว่าบ้านที่เกิดเหตุเป็นโรงเรือนที่คนอยู่อาศัย⁵²

เผาโรงเรือนสำเร็จเมื่อใด เช่น จำเลยใช้ไฟแช็กแก๊สจุดไฟบริเวณที่ราคน้ำมันซึ่งเป็นพื้นปูนซีเมนต์และประตูหน้าบ้านของผู้เสียหายซึ่งเป็นประตูเหล็ก แต่วัตถุดังกล่าวหาใช่ว่าจะไม่สามารถติดไฟได้เลยอย่างแน่แท้ไม่ เพราะน้ำมันเบนซินเป็นวัตถุไวไฟติดไฟง่ายสามารถเผาผลาญปูนซีเมนต์และเหล็กได้ทั้งเมื่อไฟติดแล้วอาจจะลุกลามกระจายเป็นวงกว้างไปไหม้บ้านของผู้เสียหายได้ การที่จำเลยจุดไฟไม่ติดจึงเป็นเหตุบังเอิญมากกว่า การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นความผิดฐานพยายามกระทำความผิดที่ไม่สามารถบรรลุผลได้อย่างแน่แท้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 81 แต่เป็นความผิดฐานพยายามซึ่งอาจบรรลุผลได้ตามมาตรา 80⁵³

ส่วนการวางเพลิงโรงเรือนอันเป็นที่เก็บสินค้าตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 218(2) มีหลักการพิจารณาศึกษาจากคำพิพากษาศาลฎีกา เช่น โจทก์บรรยายฟ้องว่าจำเลยวางเพลิงเผาโรงเรือนอันเป็นที่เก็บสินค้าของผู้เสียหายและขอให้ลงโทษจำเลยตามความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษตามมาตรา 218 จากทางนำสืบของโจทก์ที่ว่าผู้เสียหายมีอาชีพทำฟาร์มโคนั้น ข้อเท็จจริงย่อมฟังได้ว่าฟางอัดแท่งที่เก็บอยู่ในโรงเก็บดังกล่าวไม่ใช่สินค้าที่มีไว้เพื่อการค้าของผู้เสียหาย แต่น่าจะมีไว้เลี้ยงโคผู้เสียหายเองมากกว่า

⁵⁰ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 976/2539

⁵¹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2757/2552

⁵² คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 11963/2553

⁵³ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2757/2552

โรงเก็บฟางที่จำเลยวางเพลิงจึงไม่ใช่โรงเรือนอันเป็นที่เก็บสินค้าตามความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษ ตามมาตรา 218 (2)⁵⁴

3.2.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบหลักกฎหมายความผิดฐานวางเพลิงตามไทยและต่างประเทศ

ประเทศเยอรมัน เหตุต้องรับโทษหนักขึ้น ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ เป็นความผิดที่ได้กระทำการอันเป็นการก่อให้เกิดเพลิงไหม้ซึ่งเป็นการทำลายหรือทำให้ทรัพย์เสียหาย ไม่ว่าจะเป็นการกระทำโดยเจตนาหรือประมาทก็ย่อมมีความผิดเช่นกัน การวางเพลิงเผาทรัพย์อาจจะกระทำต่อทรัพย์ซึ่งเป็นสิ่งปลูกสร้าง อาคารกระท่อม โกดัง สถานที่เก็บสินค้า ยานพาหนะ ป่า ทุ่งหญ้า เครื่องมือ หรือผลผลิตอันมีไว้ประกอบกิจกรรม เป็นต้น ก็ย่อมมีความผิดทั้งสิ้น ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดได้ก่อให้เกิดเพลิงไหม้หรือการวางเพลิงเผาทรัพย์ของบุคคลอื่น โดยเจตนา บุคคลผู้กระทำความผิดนั้นจะต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 14 ปี⁵⁵ การรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากลักษณะแห่งการกระทำ ย่อมต้องระวางโทษหนักขึ้นเป็นโทษจำคุกไม่ต่ำกว่า 5 ปี⁵⁶ และในกรณีที่ทรัพย์ที่ถูกเพลิงไหม้เป็นทรัพย์ที่มีความสำคัญ ซึ่งกฎหมายมุ่งเน้นให้ความสำคัญคุ้มครองไว้เป็นกรณีพิเศษ บุคคลผู้กระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ก็ย่อมต้องระวางโทษหนักขึ้น การรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากลักษณะของทรัพย์ที่กฎหมายมุ่งคุ้มครองต้องระวางโทษจำคุกไม่ต่ำกว่า 1 ปี⁵⁷ การรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากมูลเหตุจงใจ กฎหมายจึงได้บัญญัติให้บุคคลผู้ก่อให้เกิดเหตุเพลิงไหม้ทรัพย์นั้น เพราะมีมูลเหตุจงใจดังกล่าวย่อมจะต้องระวางโทษหนักขึ้นเป็นโทษจำคุกไม่ต่ำกว่า 5 ปี⁵⁸ การรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากผลของการกระทำความผิด เป็นกรณีที่บุคคลได้ก่อให้เกิดเพลิงไหม้ทรัพย์จนเป็นเหตุให้บุคคลอื่นได้รับอันตรายแก่กาย⁵⁹ และได้รับบาดเจ็บสาหัส⁶⁰ หรือเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตาย⁶¹ ผู้ซึ่งเจตนากระทำความผิดฐานก่อให้เกิดเพลิงไหม้จนเป็นเหตุให้เกิดผลดังกล่าว ย่อมต้องระวางโทษจำคุกหนักขึ้นไม่ต่ำกว่า 1 ถึง 2 ปี ตลอดชีวิตหรือไม่น้อยกว่า 10 ปี ตามลำดับ ทั้งนี้หากการก่อให้เกิดเพลิงไหม้ได้ส่งผลให้มีผู้คนบาดเจ็บจำนวนมากได้รับบาดเจ็บซึ่งเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อผู้คนจำนวนมากนี้ บุคคลผู้กระทำความผิดย่อมจะต้องระวางโทษจำคุกหนักขึ้นเป็นจำคุกตลอดชีวิตหรือไม่น้อยกว่า 10 ปี⁶²

⁵⁴ คำพิพากษาฎีกาที่ 8064/2556

⁵⁵ Criminal Code of the federal Republic of Germany, section 306.

⁵⁶ Criminal Code of the federal Republic of Germany, section 306 b 2(1).

⁵⁷ Criminal Code of the federal Republic of Germany, section 306a (1).

⁵⁸ Criminal Code of the federal Republic of Germany, section 306 b (2).

⁵⁹ Criminal Code of the federal Republic of Germany, section 306 a (2).

⁶⁰ Criminal Code of the federal Republic of Germany, section 306 b (1).

⁶¹ Criminal Code of the federal Republic of Germany, section 306 c.

⁶² Criminal Code of the federal Republic of Germany, section 306 d (1).

ประเทศฝรั่งเศส ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์และบทรัพย์เพิ่มขึ้น ความผิดอันเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชน ดังนี้ การก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อบุคคลอื่นโดยเจตนา⁶³ การเจตนาละเลยต่อหน้าที่จนก่อให้เกิดเหตุเพลิงไหม้หรือก่อให้เกิดเหตุระเบิดขึ้น ต้องระวางโทษจำคุกมากขึ้นเป็น 2 ปี และปรับอีก 30,000 ยูโร⁶⁴ การรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากมูลเหตุจงใจ ย่อมต้องรับโทษหนักขึ้นเป็นโทษระวางโทษจำคุก 20 ปีและปรับ 150,000 ยูโร⁶⁵ การรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากสถานะของบุคคล โดยเจตนา ประมาท หรือละเลยต่อหน้าที่ย่อมต้องระวางโทษหนักขึ้นเนื่องจากสถานะของบุคคล⁶⁶ การรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากผลแห่งการกระทำความผิด การก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลอื่นโดยเจตนา หากการกระทำความผิดดังกล่าวได้ก่อให้เกิดให้บุคคลอื่นได้รับบาดเจ็บหรือได้รับอันตรายต่อชีวิต บุคคลผู้ซึ่งกระทำความผิดย่อมต้องรับโทษหนักขึ้นตามผลแห่งการกระทำความผิดของตน กรณีทำให้บุคคลอื่นไม่สามารถประกอบการทำงานได้ตามปกติซึ่งไม่เกินกว่า 8 วัน บุคคลผู้ซึ่งกระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นเป็นจำคุก 15 ปี และปรับ 150,000 ยูโร⁶⁷ กรณีที่ก่อให้เกิดบุคคลอื่นไม่สามารถประกอบการทำงานได้ตามปกติเกินกว่า 8 วัน บุคคลผู้ซึ่งกระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นเป็นจำคุก 20 ปี และปรับ 150,000 ยูโร⁶⁸ กรณีที่ก่อให้เกิดบุคคลอื่นนั้นพิการหรือไร้ความสามารถอย่างถาวรบุคคลผู้ซึ่งกระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นจำคุกเป็น 30 ปี และปรับ 150,000 ยูโร⁶⁹ กรณีก่อให้เกิดบุคคลอื่นถึงแก่ความตาย บุคคลผู้ซึ่งกระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นจำคุกตลอดชีวิต และปรับ 150,000 ยูโร⁷⁰

ประเทศสหรัฐอเมริกา การกระทำความผิดก่อให้เกิดเพลิงไหม้ทรัพย์อันบุคคล ผู้กระทำความผิดจะต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากสถานะของบุคคล หากก่อให้เกิดเพลิงไหม้ขึ้น ผู้กระทำความผิดได้กระทำโดยเจตนาทำให้ทรัพย์ได้รับความเสียหาย ซึ่งเหตุเพลิงไหม้นั้นเกิดจากบุคคลผู้ซึ่งเป็นผู้อยู่อาศัย ผู้ที่อยู่ในชุมชน หรือเป็นผู้ที่ไม่นับถือ โดยเจตนาที่จะทำให้ทรัพย์เหล่านั้นได้รับความเสียหายหรือถูกทำลายเสียแล้ว⁷¹ บุคคลผู้มีสถานะดังกล่าวข้างต้น ย่อมต้องระวางโทษจำคุกหนักขึ้นเป็นโทษจำคุกตั้งแต่ 5 ปีถึงจำคุกตลอดชีวิต แต่ไม่เกินกว่า 99 ปี และอาจเพิ่มโทษปรับได้อีกไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์⁷² จากแต่เดิมต้องระวาง

⁶³ Criminal Code of French Republic, section 322-11-1 the first paragraph.

⁶⁴ Criminal Code of French Republic, section 322-5 second paragraph.

⁶⁵ Criminal Code of French Republic, section 322-8.

⁶⁶ Criminal Code of French Republic, section 322-15.

⁶⁷ Criminal Code of French Republic, section 322-7.

⁶⁸ Criminal Code of French Republic, section 322-8.

⁶⁹ Criminal Code of French Republic, section 322-9.

⁷⁰ Criminal Code of French Republic, section 322-10.

⁷¹ Texas penal code section 28.02(d) (2).

⁷² Texas penal code section 28.02(d).

โทษจำคุกตั้งแต่ 2 ปีถึง 20 ปี และปรับไม่เกิน 10,000 เหรียญสหรัฐ⁷³ หากแต่การกระทำดังกล่าวก่อให้เกิดผลเป็นอันตรายต่อชีวิตร่างกายของบุคคลอื่น ผู้กระทำย่อมจะต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากผลแห่งการกระทำ ความผิดได้ด้วยเช่นกัน ในกรณีที่เหตุเพลิงไหม้เกิดขึ้นในขณะที่กระทำการผลิตสินค้าต่างๆ จนเป็นเหตุให้เกิดผลอันเป็นอันตรายต่อชีวิตและร่างกายของบุคคลอื่น บุคคลผู้กระทำการเช่นว่านั้นก็ย่อมจะต้องระวางโทษหนักขึ้นเช่นกัน โดยจากแต่เดิมจะต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 180 วันถึง 2 ปี และอาจเพิ่มโทษปรับได้อีกไม่เกิน 10,000 เหรียญสหรัฐ หากแต่การก่อให้เกิดเพลิงไหม้ ในขณะที่กระทำการผลิตอันเป็นเหตุให้บุคคลอื่นได้รับบาดเจ็บหรือถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดจำต้องระวางโทษหนักขึ้นเป็นโทษจำคุกตั้งแต่ 2 ปีถึง 10 ปี และอาจเพิ่มโทษปรับได้อีกไม่เกิน 10,000 เหรียญสหรัฐ⁷⁴

ประเทศอังกฤษ บทบัญญัติความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์และบทเพิ่มโทษ ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ กล่าวคือ การกระทำผิดภายใต้มาตรา 16 (1) วิธีการวางเพลิงเผาทรัพย์อันทำให้ทรัพย์ได้รับความเสียหายหรือถูกทำลาย ผู้นั้นย่อมมีความผิดตามที่ได้บัญญัติไว้ในเรื่องวางเพลิง⁷⁵ แล้วจะต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต⁷⁶ การวางเพลิงเผาทรัพย์ตามมาตรานี้เป็นการทำลายหรือทำให้ทรัพย์ได้รับความเสียหาย โดยการใช้ไฟในการกระทำความผิดตามมาตรา 1(1) ประกอบมาตรา 1(3) บทบัญญัติให้บุคคลผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นในความผิดฐานทำให้เสียหาย เนื่องจากลักษณะแห่งการกระทำอันเป็นการกระทำใดๆ อันน่าจะก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อชีวิตของบุคคลอื่น เช่น การทำลาย ทำให้เสียหายโดยการวางเพลิง หรือการกระทำอื่นใดซึ่งมีลักษณะอันน่าจะเป็นภัยอันตรายต่อชีวิตของบุคคลอื่น บุคคลผู้ซึ่งกระทำการอันมีลักษณะเช่นว่านี้ย่อมต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากลักษณะแห่งการกระทำความผิด⁷⁷ ไม่ว่าผลแห่งการกระทำความผิดดังกล่าวจะก่อให้เกิดผู้อื่นถึงแก่ความตายหรือไม่ก็ตาม ผู้ซึ่งกระทำความผิดอันมีลักษณะน่าจะเป็นอันตรายต่อชีวิตของบุคคลอื่นก็ย่อมรับโทษหนักขึ้นตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้เช่นกัน⁷⁸ จะต้องระวางโทษจำคุกหนักขึ้นเป็นจำคุกตลอดชีวิต แต่เดิมกำหนดอัตราระวางโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี⁷⁹

3.2.4 เหตุผลความจำเป็นในการแก้ไขความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษ

เมื่อพิจารณาความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษตามมาตรา 218 จะเห็นได้ว่าเป็นบทบัญญัติในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษที่มีมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยสาธารณะชน

⁷³ Texas penal code section 28.02(d).

⁷⁴ Texas penal code section 28.02(e)

⁷⁵ Criminal Damage Act 1971, section 1(3).

⁷⁶ Criminal Damage Act 1971, section 4(1).

⁷⁷ Mike Molan. (2008). **Case and Materials on Criminal Law**. Milton Park Abingdon, Oxon : Routledge Cavebdish. p. 628 (อ้างถึงใน <https://cuir.car.chula.ac.th/dspace/bitstream/123456789/50413/1/5685959934.pdf>).

⁷⁸ Criminal Damage Act 1971, section 1(2)(b).

⁷⁹ Criminal Damage Act 1971, section 4(1).

ซึ่งจากหมายเหตุท้ายการแก้ไขเพิ่มเติม⁸⁰โดยข้อ 5 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 11 ลงวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2514 แต่ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษตามมาตรา 218 ดังนั้น จึงเป็นบทบรรณาการ หรือบทเพิ่มเติมโทษของความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินทั่วไปตามมาตรา 217 จะเห็นได้ว่า จากแนวคำพิพากษาของศาลฎีกา ได้คุ้มครองความปลอดภัยของประชาชน ถ้าการวางเพลิงเผาทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่ใกล้ชิดกับความปลอดภัยของประชาชนเพื่อเป็นมาตรการป้องกันตามหลักการคุ้มครองสังคม และความปลอดภัยของชีวิต ร่างกาย โดยกฎหมายจะเพิ่มอัตราโทษที่สูงขึ้น ซึ่งจะขึ้นไปตามหลักการตัดสินลงโทษบุคคลที่กระทำความผิดอาญา ความผิดที่ได้คุ้มครองและรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความปลอดภัยสาธารณะ

1) บทบัญญัติในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษตามมาตรา 218 ที่มีมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยสาธารณะชน กับ คุณธรรมทางกฎหมาย สรุปได้ว่า กฎหมายอาญาเป็นการกำหนดให้การกระทำ ไม่กระทำให้มีความผิดอาญาต่างๆ ในประมวลกฎหมายอาญา การคุ้มครอง ชีวิต ร่างกาย ความปลอดภัยของร่างกาย สิ่งเหล่านี้ล้วนมีคุณธรรมทางกฎหมายแทรกซึมอยู่ การกระทำที่ละเมิดคุณธรรมทางกฎหมาย ประโยชน์หรือคุณค่าของการอยู่ร่วมกันที่กฎหมายคุ้มครอง หรือประโยชน์ที่กฎหมายคุ้มครอง หรือสิ่งที่กฎหมายมุ่งประสงค์จะคุ้มครอง โดยการบัญญัติให้การฝ่าฝืนเป็นความผิดอาญา ดังนั้นความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษ มาตรา 218 ถือได้ว่า เป็น คุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนบุคคล และคุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนรวมแทรกซึมในตัวเองด้วยเช่นกัน

2) บทบัญญัติในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษตามมาตรา 218 ที่มีมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยสาธารณะชน กับ การตีความกฎหมายอาญา สรุปได้ว่า การตีความความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษ กฎหมายต้องพิเคราะห์ตัวอักษรให้ได้ความหมาย และการจะรู้ความหมายของตัวอักษรได้ต้องพิเคราะห์เหตุผลหรือความมุ่งหมายของกฎหมายประกอบด้วย การตีความกฎหมายจึงต้องพิจารณาประกอบกันไปด้วยกัน

3) บทบัญญัติในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษตามมาตรา 218 ที่มีมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยสาธารณะชน กับ หลักการกำหนดความรับผิดชอบและโทษในทางอาญา สรุปได้ว่า ผู้กระทำความผิดกฎหมายอาญาในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษตามมาตรา 218 การกำหนดอัตราโทษที่หนักขึ้นเป็นไปตามหลักการและเหตุผลการคุ้มครองความปลอดภัยสาธารณะกับหลักการและเหตุผลของหลักการกำหนดความรับผิดชอบและโทษในทางอาญา

4) บทบัญญัติในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษตามมาตรา 218 ที่มีมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยสาธารณะชน กับ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญา สรุปได้ว่า ตามหลักการของเฮอริเบิร์ต แอล แพกเกอร์ (Herbert L. Packer) ได้อธิบายหลักการ ไว้ 6 ประการ และ

---

⁸⁰ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 218 แก้ไขโดยข้อ 5 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 11 (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 88 ตอนที่ 127 หน้า 1 (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2514).

สอดคล้องกับหลักการเกี่ยวกับการใช้กฎหมายอาญาเพื่อกำหนดความรับผิดชอบทางอาญา จะต้องพิจารณาถึงหลักการใช้กฎหมายอาญายึดมั่นในหลักการเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางอาญาที่เป็นสากลว่า “Nullum crimen nulla poena sine lege” หรือ “ไม่มีความผิด ไม่มีกฎหมาย ไม่มีโทษ” และสอดคล้องกับทฤษฎีเหตุที่เหมาะสม ทฤษฎีเงื่อนไข ทฤษฎีสันับสนุนเจตนาข่มขู่เห็นผล ทฤษฎีฝ่ายเจตจำนงกำหนด

5) บทบัญญัติในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษตามมาตรา 218 ที่มีมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยสาธารณะชน กับความผิดที่ก่อให้เกิดอันตราย สรุปลงได้ว่า กระบวนการใช้บังคับกฎหมายอาญา จากแนวคิดความผิดอาญา เกิดจากทฤษฎีสัญญาประชาคมที่ประชาชนมอบอำนาจให้รัฐออก กฎหมายเพื่อควบคุมและป้องกันสังคมให้พ้นจากการกระทำที่เป็น “ภัยอันตรายต่อผู้อื่น” โดยการออกกฎหมายเพื่อควบคุมความประพฤติของบุคคลในสังคม และมีการกำหนดข้อห้ามมิให้ปฏิบัติหากผู้ใดฝ่าฝืนจะถูกลงโทษทางอาญา

6) บทบัญญัติในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษตามมาตรา 218 ที่มีมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยสาธารณะชน กับ ความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายต่อปัจเจกชนและต่อสาธารณะชน สรุปลงได้ว่า ทรัพย์สินที่ถูกวางเพลิงทรัพย์สินพิเศษ เป็นความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายต่อสาธารณะชน แบ่งออกได้ 2 ประเภทใหญ่ กล่าวคือ (1) ความเป็นอันตรายต่อผู้เสียหายจำนวนมากซึ่งไม่เจาะจงตัว เพราะประชาชนจำนวนมากอาจได้รับความเสียหายอันไม่อาจคำนวณได้จากการถูกลอบวางเพลิงดังกล่าว (2) ความเป็นอันตรายต่อผู้เสียหาย คนใดคนหนึ่งซึ่งไม่เจาะจงภายใต้สถานการณ์บางอย่าง เพียงแต่ผลที่เกิดขึ้นกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งเท่านั้น

4. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ผู้เขียนเห็นว่า เมื่อพิจารณาความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินทั่วไปตามมาตรา 217 และความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษตามมาตรา 218 คุณธรรมทางกฎหมาย คือ การคุ้มครองภัยอันตราย ความปลอดภัยของประชาชน แต่ในปัจจุบันเนื่องจากสถานการณ์ สภาพสังคม เศรษฐกิจ ความเจริญก้าวหน้า ที่มีการเปลี่ยนแปลงไป แต่ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินทั่วไปตามมาตรา 217 และความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษตามมาตรา 218 ก็ยังไม่มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้ทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน เหตุผลในการเสนอแก้ไขบทบัญญัติในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษตามมาตรา 218 เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของประชาชนในสถานที่ที่ประชาชนอยู่ร่วมกัน เช่น รถไฟฟ้าใต้ดิน รถไฟฟ้า ห้างสรรพสินค้า สถานศึกษา ร้านอาหาร เรือเฟอร์รี่ สถานที่ทำงาน รถยนต์โดยสารสาธารณะ หรือสถานที่ใดที่ประชาชนรวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรม อันจะเป็นการคุ้มครองความปลอดภัยต่อประชาชน จึงเห็นควรมีการแก้ไขปรับปรุงความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษตามมาตรา 218 ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษ มาตรา 218 เป็นความผิดที่มีความชั่วร้ายในตัวเอง (mala in se) ความผิดอาญาเกิดจากทฤษฎีสัญญาประชาคมที่ประชาชนมอบอำนาจให้รัฐออกกฎหมายเพื่อ ควบคุมและป้องกันสังคมให้พ้นจากการกระทำที่เป็นการ

ก่อให้เกิด “ภัยอันตรายต่อผู้อื่น” (harm to others) โดยการออกกฎหมายเพื่อควบคุมความประพฤติของบุคคลในสังคม และมีการกำหนดข้อห้ามมิให้ปฏิบัติหากผู้ใดฝ่าฝืนจะถูกลงโทษทางอาญา ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษ มาตรา 218 สอดคล้องกับแนวคิดกับเหตุต้องรับโทษหนักขึ้นของการวางเพลิงเผาทรัพย์สินทั่วไปตามมาตรา 217 เช่นเหตุเพิ่มโทษหรือรับโทษหนักขึ้นกรณีการกระทำโดยเจตนา หรือการรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากลักษณะแห่งการกระทำ หรือบุคคลผู้กระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินก็ย่อมต้องระวางโทษหนักขึ้นเนื่องจากลักษณะของทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่กฎหมายมุ่งเน้นให้ความคุ้มครองไว้เป็นพิเศษ การรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากมูลเหตุจูงใจเช่นเรื่องทางเชื้อชาติ ศาสนา แนวความคิดเป็นต้น การรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากผลของการกระทำความผิด การรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากสถานะของบุคคล

ข้อเสนอแนะ

1) ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินทั่วไปตามมาตรา 217 จากเดิมประมวลกฎหมายตามมาตรา 217 “ผู้ใดวางเพลิงเผาทรัพย์สินของผู้อื่น.....”แก้ไขเพิ่มเติมเป็น “ผู้ใดวางเพลิงเผาทรัพย์สินของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย....”

2) การเพิ่มบทบัญญัติการคุ้มครองการวางเพลิงในสถานที่สาธารณะที่มีการรวมตัวกันของประชาชนหรือคนจำนวนมาก จากเดิมความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษตามมาตรา 218 ผู้ใดวางเพลิงเผาทรัพย์สินดังต่อไปนี้ (1) โรงเรือน เรือ หรือแพที่คนอยู่อาศัย (2) โรงเรือน เรือ หรือแพอันเป็นที่เก็บหรือที่ทำสินค้า (3) โรงมหรสพหรือสถานที่ประชุม (4) โรงเรือนอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เป็นสาธารณสถาน หรือเป็นที่สำหรับประกอบพิธีกรรมตามศาสนา (5) สถานีรถไฟ ท่าอากาศยานหรือที่จอดรถหรือเรือสาธารณะ (6) เรือกลไฟ หรือเรือยนต์ อันมีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป อากาศยาน หรือรถไฟที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี

แก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 218

(1) โรงเรือน เรือ หรือแพที่คนอยู่อาศัย

(2) โรงเรือน เรือ หรือแพอันเป็นที่เก็บหรือที่ทำสินค้า

(3) โรงมหรสพหรือสถานที่ประชุม

(4) โรงเรือนอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เป็นสาธารณสถาน หรือเป็นที่สำหรับประกอบพิธีกรรมตามศาสนา

(5) สถานีรถไฟ ท่าอากาศยานหรือที่จอดรถหรือเรือสาธารณะ รถไฟฟ้า รถไฟฟ้าใต้ดิน รถโดยสารสาธารณะประจำทาง และรถโดยสารสาธารณะไม่ประจำทาง เรือเฟอร์รี่ อันเป็นสาธารณะ

(6) โรงพยาบาล ห้างสรรพสินค้า ร้านอาหาร สถานที่ทำงาน สถานที่ออกกำลังกาย หรือสถานที่ใด ๆ อันเป็นศูนย์รวมของบุคคลในการทำกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ อันเป็นสาธารณะ

(7) สถานศึกษาหรืออบรม สถานที่เพื่อบริการด้านการศึกษาหรืออบรม อันเป็นสาธารณะ

(8) สถานที่อื่นใดที่ประชาชนร่วมกันเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ หรือทำกิจกรรมต่างๆ อันเป็นสาธารณะต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ พระเจ้าลูกยาเธอ. (ร.ศ.128). ใ้ศ้อาญา เล่ม 2 อธิบาย. พระนคร: โรงพิมพ์
กองลหุโทษ.

เกียรติขจร วัจนสวัสดิ์. (2536). คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 (พิมพ์ครั้งที่ 3) แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

คณิต ณ นคร. กฎหมายอาญาภาคทั่วไป. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา.

คณิต ณ นคร. (2531). เงื่อนไขแห่งการลงโทษทางภาวะวิสัย. ในรวมบทความในโอกาสครบรอบ 60 ปี
ดร.ปรีดี เกษมทรัพย์, รวบรวมโดย สมยศ เชื้อไทย. กรุงเทพฯ: พี.เค.พรีนติ้งเฮ้าส์.

คณิต ณ นคร. (2535). กฎหมายอาญาภาคความผิด (พิมพ์ครั้งที่ 4 แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จิตติ เจริญจำ. (2534). บันทึกทองท้ายฎีกา และชี้ขาดความเห็นแย้งในประมวลกฎหมายอาญา เล่ม 2.
กรุงเทพฯ: ประยูรวงศ์.

พระอินทปรีชา อำนวยการ. (2469). คำอธิบายกฎหมายลักษณะอาญา ภาค 2 ตอน 1 (พิมพ์ครั้งที่ 1). พระ
นคร : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร.

หยุด แสงอุทัย. (2497). คำอธิบายกฎหมายลักษณะอาญา (พิมพ์ครั้งที่ 5 แก้ไขเพิ่มเติม). พระนคร : โรงพิมพ์
วิบูลกิจ.

หยุด แสงอุทัย. (2535). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำ
ปกเจริญผล.

อัชราทร จุฬารัตน์. (2542). การตีความกฎหมาย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์กฎหมายไทย.

บทความ

ชื่อผู้แต่ง. (2482). “ข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับการวางเพลิง.” อัยการนิเทศ. 5.

ชื่อผู้แต่ง. (2525). “คำชี้ขาดความเห็นแย้งของอธิบดีกรมอัยการ.” อัยการนิเทศ 44.

วิทยานิพนธ์

สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒนา. (2536). ผลของการกระทำในทางอาญา: ศึกษาเฉพาะกรณีผลที่เป็นการก่ออันตราย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กฎหมาย

กฎหมายและคำพิพากษาศาลฎีกา

กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127

คำพิพากษาฎีกาที่ 389/2483

คำพิพากษาฎีกาที่ 747/2484

คำพิพากษาฎีกาที่ 207/2494

คำพิพากษาฎีกาที่ 3643/2526

คำพิพากษาฎีกาที่ 2829/2532

คำพิพากษาฎีกาที่ 976/2539

คำพิพากษาฎีกาที่ 2757/2552

คำพิพากษาฎีกาที่ 2757/2552

คำพิพากษาฎีกาที่ 11963/2553

คำพิพากษาฎีกาที่ 11963/2553

คำพิพากษาฎีกาที่ 8064/2556

ประมวลกฎหมายอาญา

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เอกสารอื่นๆ

อำนาจ เนตยสุภา และ กุสุมา เมฆเมฆมา. “การตีความกฎหมาย.”

สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2562. จาก

http://web.krisdika.go.th/data/wcmdata/wcmid127/pakinaka_003amnat.pdf.

ภาษาต่างประเทศ

BOOK

Herbert L. (1968). **Packer The Limits of the Criminal Sanction.** California: Stanford University Press.

Mike Molan. (2008). **Case and Materials on Criminal Law** Milton Park Abingdon.Oxon : Routledge

Cavebdish.

LAW

Criminal Code of the federal Republic of Germany.

Criminal Code of French Republic.

Criminal Damage Act 1971.

Texas penal code.